

Het belang van weinig inteelt

Waarom streven we naar een inteeltcoëfficiënt van minder dan 2,5%?

Het streven is natuurlijk om de inteeltcoëfficiënt zo laag mogelijk te houden. Hoe langer met een ras wordt gefokt, hoe moeilijker dat is zonder nieuwe dieren in het stamboek toe te voegen. Dit toevoegen gebeurt bij de siberische kat op zeer beperkte schaal. Er kunnen alleen siberen worden toegevoegd die afkomstig zijn uit het grondgebied van de voormalige USSR. Deze nieuwelingen in het stamboek mogen geen andere raskatten als geregistreerde ouders hebben. Door de oorlog in Oekraïne is het nu moeilijk om nieuwe bloedlijnen uit Rusland te importeren.

De maximale inteeltcoëfficiënt van 2,5% is beduidend lager dan die van een nakomeling tussen een neef en nicht (6,25%). Het is alleen mogelijk om hier ook op de lange termijn onder te blijven als we met voldoende verschillende bloedlijnen blijven fokken. Om het ras gezond te houden gaat het niet alleen om weinig verwantschap tussen de ouderdieren zelf, maar ook binnen de (toekomstige) fokgenenpool.

Fokken met weinig inteelt kan alleen als er keuze is uit fokdieren die niet of nauwelijks verwant zijn aan elkaar. Hiervoor is een grote fokgenenpool nodig met diversiteit in bloedlijnen. Om die reden fokken we ook met zeldzamere en nieuwe bloedlijnen. Ook als deze siberen minder uitblinken op een kattenshow.

Als de genenpool eenmaal verarmd is doordat slechts met een bepaald aantal bloedlijnen is gefokt, is het haast onmogelijk om nog tot een lage inteeltcoëfficiënt te komen. Praktijk is dat de inteeltcoëfficiënt binnen alles rassen op de lange termijn alleen maar stijgt, tenzij er grootschalig nieuw bloed wordt toegevoegd. Met dit programma willen we zo een situatie voorkomen.

Een lage inteeltcoëfficiënt voor een sterk immuunsysteem en tegen erfelijke aandoeningen

De inteeltcoëfficiënt geeft de kans aan dat een kitten van beide ouders eenzelfde allel krijgt. Dit kan problemen geven omdat:

- een goed werkend immuunsysteem afhankelijk is van een grote diversiteit aan allelen en genen;
- ziektes tot uiting kunnen komen bij het samenkomen van dezelfde allelen.

Een allel is een versie van een gen. Zo een versie erft een kitten van zowel zijn vader als van zijn moeder. Deze versies samen bepalen hoe een gen tot uiting komt. Eén gen is bepalend voor de vachtkleur. Maar, een kat heeft circa 20.000 genen. Elk gen heeft een eigen functie en vaak werken genen samen. Zo zijn bij de werking van een immuunsysteem bijvoorbeeld vele genen betrokken. Deze werking is complex. Je kunt je vast voorstellen dat hoe kleiner de diversiteit is van deze 'immuunsysteemgenen', hoe minder goed het immuunsysteem kan reageren op verschillende indringers.

Ieder mens of dier heeft wel enkele foutjes in genen of ongewenste genen die ziekten of gebreken kunnen veroorzaken. Zolang er een gezond allel tegenover staat, gebeurt dit meestal niet. Het wordt een ander verhaal als diezelfde allelen door inteelt samenkomen, of als andere allelen ontbreken om de uiting van een ziekte te voorkomen. Dit is waarom hoge inteelt het risico op erfelijke aandoeningen vergroot. De gezonde of benodigde allelen kunnen dan ontbreken, doordat de genenpool binnen het fokbestand is verarmd doordat steeds met dezelfde bloedlijnen is gefokt. Als een dier eenmaal twee dezelfde allelen van een gen heeft geërfd van beide ouders, kan het dier

alleen maar die allelen doorgeven aan nakomelingen. Hierdoor wordt de genendiversiteit binnen een ras steeds armer zolang geen nieuwe fokdieren uit andere bloedlijnen worden toegevoegd.

Met het streven naar een inteeltcoëfficiënt van maximaal 2,5% worden fokkers gestimuleerd om te zoeken naar foklijnen die nog niet veelvuldig voorkomen. Daarmee vergroten we de gezondheid van de fokgenenpool. Een rijke genenpool is de beste manier om sterke katten met een gezond immuunsysteem te fokken en om de kans op erfelijke ziektes zo klein mogelijk te houden.

Genenverarming heeft ook invloed op mentale gezondheid

Vermeldingswaardig is dat weinig verwantschap binnen een ras ook positieve invloed heeft op mentale gezondheid. Dit is een onbetwistbaar feit dat helaas weinig aandacht krijgt nog.

Binnen rasdieren met hoge inteelt zien we meer gedragsproblemen voorkomen. Deze kunnen zich zelfs uiten als psychische aandoeningen. Denk aan een lief ras als de golden retriever, waar 'onverklaarbare agressie' in bepaalde lijnen veelvuldig voorkomt. Of border collies met zo een doorgeschoten drijfinstinct dat er geen sprake meer is van gezond functioneren. Zo zijn er ook katten die door hoge inteelt sociale vaardigheden missen. Dit zien we bij de siberische kat zelden. Dat willen we graag zo houden.